

У роки незалежності України на території села було відкрито чимало торгово-розважальних закладів, здійснено ремонт сільських доріг, проведено газопровід. Сьогодні в селі функціонує досвідне господарство, швейний цех, 4 придорожніх кафе, 9 магазинів, 2 сервіси з ремонту автотранспорту, аптека, ФАП, комунальне господарство, підприємства з обробки деревини. Село славиться ринком виробів з лози, трояндовим та лохиновим господарством, реалізацією садових фігур та гамаків ручної роботи.

У 1857 році Пирогівці та навколишні землі належали пану Маркевичу. У 1926 році на місці маєтку пана Маркевича, який знаходився за 3 кілометри від Пироговець, утворилося село. З приходом більшовицької влади землі пана Маркевича були конфісковані та передані в колективне господарство села Пирогівці, яке і прийняло рішення дозволити селянам поселитися на колишніх панських землях. Село назвали Червона Зірка. Воно мало лише дві вулиці. У повоєнний період у селі працювала початкова школа. У 2019 році село отримало назву Прибузьке. Сьогодні мешкає у Прибузькому 140 осіб. Функціонує комплекс придорожніх кафе, АЗС та лісництво.

Рідне моє село

(гімн села Пирогівці)

Автор слів та музики – Зоя ПОПЕЛЮШКО

Над Бугом-рікою
розкинулось ти –
село моє Пирогівці.
Багато дітей твоїх
вийшло в світи
І всі вони – українці.
Рідне моє село –
Казка мого дитинства.
Поле, і луг, й садок,
хата, в дворі – криниця.
Батьківський тут поріг,
Ніжна усмішка мами.
Всім вам вклонюся до ніг,
рідні односельчанки,
Як я люблю вас всіх,
Мої пирогівчани.

Спускається вечір
На рідне село,
Корови женуть із поля.
Відправили день
трудогий в небуло,
така вже селянська доля,
Весною вдягаєшся
в зелень і цвіт,
а літом – в пахучі квіти,
Щедрої осені в радості плід,
Зимою тобі білити.

Хмельницька міська рада
Управління культури і туризму
Централізована бібліотечна система
Хмельницької міської
територіальної громади
Пироговецька бібліотека-філія №18

ПИРОГІВЦІ: історія і сьогодення

Інформаційний буклет

Хмельницький, 2023

Село **Пирогівці** – одне з найдавніших населених пунктів Поділля. Перша писемна згадка датується 1469 роком. Відомо, що під час люстрації польських королівських володінь у 1469 році в документі, виданому подільському воєводі Мужилу, зазначено, що у його власності знаходяться містечко Меджибож і два села – Піроговче та Бахматовче. Нині відповідно це села Пирогівці та Бахматівці.

У XVI столітті Меджибіж та навколишні села стають приватною власністю магната Миколи Сенявського. З XVII століття Пирогівці входять до складу Меджибізького ключа маєтків магнатів Сенявських. З 1731 року село стало на 100 років власністю князів Чарторийських. У 1838 році Пирогівці увійшли до складу військових поселень, а пирогівчани стали солдатами-землеробами. Село перебувало в такому стані до 1857 року.

З 1849 року тут розпочинає роботу сільська школа, яка в 1875 була перетворена в міністерське однокласне народне училище. В 1897 році відкрито школу грамоти для дівчаток. У перші повоєнні роки в селі діяла початкова школа, 1947 – семирічка, 1960 – восьмирічка. 1963 рік – школа реорганізована в середню.

З 14 вересня 1964 року навчання розпочали в новому приміщенні. 2018 рік – школа реорганізована в ліцей (опорний заклад) з філіями (Пархомовецька та Бахматовецька). Нині заклад існує з однією філією – Пархомовецькою. Шкільний автобус підвозить дітей із Пархомовець, Бахматовець та Прибузького.

В роки Голодомору 1932-1933 років у селі померло 417 осіб.

7 липня 1941 року село окупували. Насильно до Німеччини було вивезено 65 селян. В ніч на 24 березня 1944 року Пирогівці звільнили. На війні загинуло 160 пирогівчан.

З 1954 року тут працювали дитячі ясла та родильний будинок.

В 1976 році здано в експлуатацію дитячий садок «Білочка» на 90 місць. Нині в дошкільному закладі виховується 42 дитини.

З 1925 року в селі працювала бібліотека, яка спочатку називалася хатою-читальнею. Першим бібліотекарем був Іван Юрків. У той час у бібліотеці нарахувалося близько 600 книг. 1963 рік – книгозбірню розмістили у будинку «розкуркуленого» заможного селянина. Коли звели новий будинок культури у 1964 році, бібліотеку облаштували у цьому приміщенні, другий поверх – з читальною залом. Тоді у книгозбірню нарахувалося 14 тисяч 347 книг, її відвідувало 650 читачів. Зараз бібліотека знаходиться у тому ж приміщенні. Вона є філією Централізованої бібліотечної системи Хмельницької міської територіальної громади. Бібліотечний фонд становить 12 тисяч 969 примірників. Книгозбірню відвідує 700 користувачів.

Коли в 1964 році з'явилося нове приміщення для будинку культури, відкрили різні гуртки та секції. З 2021 року будинок культури перейменовано в Центр культури та дозвілля старостинського округу з центром у с. Пирогівці. Сьогодні тут діють гуртки, народний аматорський фольклорний колектив «Калина» та дитячий колектив «Пирогівчаночка».

У 1967 році відкрили сільський музей, в якому на той момент нарахувалося понад тисячу експонатів. Він був знищений під час пожежі у 1977 році. У 1989 році створено новий музей «Село і люди», який розмістився у трикімнатній квартирі по вулиці Центральній. У 2013 році музей перенесли у приміщення Піроговецького ліцею. Нині він перебуває на реконструкції.

Перші документальні спогади про місцевий храм відносять до 1901 року. Український історик Сіцинський вказав, що на місці садиби селянина Паламарчука стояла дерев'яна церква, яка у 1781 році була розібрана, але час її побудови невідомий. У цьому ж 1781 році звели нову церкву. 28 жовтня 1781 року новозбудований храм був освячений на честь Великомучениці Параскеви. У 1905 згоріла стара дерев'яна церква, в тому ж році розпочалася відбудова храму. З 1907 діє нова будівля. Церква і сьогодні скликає до себе вірян. При храмі працює волонтерський центр.

Відомі люди села: розбудовники села – Степан Мацишен, Микола Штен, Коваль Іван Йосипович та Коваль Іван Кузьмич, Іван Кошельник, Василь Музика; історики-краєзнавці Микола та Олег Сімчуки; науковий діяч, природознавець, біолог, дослідник Поділля, професор Василь Храневич; подільська письменниця Ніна Качеровська, політичний діяч Кузьма Матвійок.